

Handleiding Baggertoetsformulier (BTF)

Versienummer BTF 1.3
Datum 20-8-2025

Inhoud

1	Inleiding	2
2	Toelichting Baggertoetsformulier	2
3	Beoordeling acceptatie baggerspecie Rijksbaggerspecie depots	4
3.1	Algemeen	4
3.2	Partijdefinitie versus waterbodemonderzoek	4
3.3	Koolteer / Minerale Olie en PAK	6
3.4	Klasse sterk verontreinigd versus GA	6
3.5	Stappenplan acceptatie	7
4	Toekomstige wijziging normstelling EURAL	8

1 Inleiding

Deze handleiding is opgesteld ten behoeve van het gebruik van het Baggertoetsformulier (BTF) versie 1.3. In de navolgende hoofdstukken wordt een toelichting gegeven op de wijze waarop het formulier ingevuld dient te worden en hoe de interpretatie dient plaats te vinden. Afgesloten wordt met een aantal reeds bekende toekomstige wijzigingen in de Eural die van belang gaan zijn.

Het Baggertoetsformulier is een hulpmiddel voor de bepaling of een partij voldoet aan de acceptatievoorwaarden voor het storten in een Rijksbaggerdepot. Er kunnen geen rechten aan ontleend worden. De eindbeoordeling of een partij gestort mag worden in het Rijksbaggerdepot ligt bij de depotbeheerder.

2 Toelichting Baggertoetsformulier

Het BTF betreft een Excel-spreadsheet, bestaande uit zes tabbladen:

- Invoertabblad

Het invoertabblad is het enige tabblad waarin bewerkbare cellen aanwezig zijn. De cellen met de vier onderstaande kleurcoderingen kunnen ingevuld worden:

	Omschrijving partijgegevens en kenmerken onderzoeksrapportage.
	Invoer gemeten gehalten zoals weergegeven op het analysecertificaat.
	Indien voor parameter een gehalte onder de rapportagegrens gemeten is moet in de betreffende cellen het teken '<' ingevoerd te worden. Indien geen sprake is van een gehalte kleiner dan de rapportagegrens hoeft niets ingevoerd te worden.
	Betreft gegevens met betrekking tot het soortelijk gewicht en gewichtspercentage water. Hiervoor zijn reeds defaultwaarden ingevuld. Indien de waarden voor een specifieke partij afwijken van de defaultwaarden dienen de correcte waarden ingevoerd te worden.

Rechts naast de invoercellen is een samenvatting van de toetsresultaten weergegeven. Dit betreft de toetsresultaten van de individuele toetsingen en de eindconclusie of de partij voldoet aan de acceptatievoorwaarden en dus gestort zou mogen worden in een Rijksbaggerdepot.

De eindconclusie kan bestaan uit de opties:

- Ja: De partij voldoet aan de acceptatievoorwaarden en mag gestort worden in een Rijksbaggerdepot.
- Nee: De partij voldoet niet aan de acceptatievoorwaarden en mag niet gestort worden in een Rijksbaggerdepot.
- Nee, mits: Indien uit de toetsing naar voren komt dat de partij :
 - de kwaliteitsklasse 'matig verontreinigd' heeft en
 - niet toepasbaar is in een diepe plas en
 - niet verspreidbaar is in zoet en niet verspreidbaar is in zout oppervlaktewater

Kenmerk

mag de partij in principe niet gestort worden in een Rijksbaggerdepot tenzij de depotbeheerder de partij alsnog accepteert.

- Nadere beschouwing: Bij zeer hoge gemeten gehalten kan de eindconclusie 'nadere beschouwing' gegeven worden. De partij kan dan niet zondermeer geaccepteerd worden om te storten in het baggerdepot. Er dient dan een nadere beoordeling uitgevoerd te worden of het materiaal als gevaarlijk afval beschouwd dient te worden.

De normen voor barium in grond en baggerspecie zijn ingetrokken omdat er van nature gehalten boven de interventiewaarden voor kunnen komen. Enkel indien de interventiewaarde overschreden wordt vanwege een antropogene bron dient getoetst te worden aan de interventiewaarde van 625 mg/kg d.s..

Indien het gestandaardiseerde gehalte van barium hoger ligt dan 625 mg/kg d.s. wordt de opmerking "check antropogene oorzaak barium" weergegeven. Er dient dan een aanvullende check plaats te vinden of sprake is van een natuurlijk verhoogd gehalte.

- Eural
Dit tabblad is niet bewerkbaar en dient ter naslagwerk om te bepalen op basis van welke parameters de individuele conclusie getrokken is, welke is weergegeven in het Invoertabblad.
- Toepassen op waterbodem
Dit tabblad is niet bewerkbaar en dient ter naslagwerk om te bepalen op basis van welke parameters de individuele conclusie getrokken is, welke is weergegeven in het Invoertabblad. De toetsing is uitgevoerd op basis van bijlage B, tabel 2 van de Regeling bodemkwaliteit 2022.
- Verspreiden in zoet opp water
Dit tabblad is niet bewerkbaar en dient ter naslagwerk om te bepalen op basis van welke parameters de individuele conclusie getrokken is, welke is weergegeven in het Invoertabblad. De toetsing is uitgevoerd op basis van bijlage B, tabel 3c van de Regeling bodemkwaliteit 2022.
- Verspreiden in zout opp water
Dit tabblad is niet bewerkbaar en dient ter naslagwerk om te bepalen op basis van welke parameters de individuele conclusie getrokken is, welke is weergegeven in het Invoertabblad. De toetsing is uitgevoerd op basis van bijlage B, tabel 3c van de Regeling bodemkwaliteit 2022.
- Toepassen in diepe plas
Dit tabblad is niet bewerkbaar en dient ter naslagwerk om te bepalen op basis van welke parameters de individuele conclusie getrokken is, welke is weergegeven in het Invoertabblad. De toetsing is uitgevoerd op basis van bijlage B, tabel 3d van de Regeling bodemkwaliteit 2022.

3 Beoordeling acceptatie baggerspecie Rijksbaggerspecie depots

3.1 Algemeen

Primaire doelstelling is dat baggerspecie die overeenkomstig het Besluitactiviteiten leefomgeving (Bal) en het HK PFAS december 2023 toepasbaar is moet worden toegepast.

Alleen baggerspecie met de Euralcode 17.05.06 mag in de Rijksbaggerspecie depots gestort worden. Baggerspecie met de kwalificatie Gevaarlijk Afval (GA) en/of concentraties stoffen bevat >POP verordening bijlage IV en daarmee vallend onder Euralcode 17.05.05 mag niet in een Rijksbaggerspeciedepot gestort worden en moet worden aangeboden op een landstortplaats waar gevaarlijke baggerspecie mag worden geaccepteerd.

3.2 Partijdefinitie versus waterbodemonderzoek

Als eerste worden individuele partijen baggerspecie beoordeeld of ze wel/niet toepasbaar zijn. Een hoeveelheid baggerspecie wordt als één partij aangemerkt als dat materiaal een vergelijkbare aard en samenstelling heeft en een eenheid vormt. Bij de waterbodem is vaak sprake van een dynamischer systeem, waardoor onderzoeksgegevens soms een andere betekenis kennen. De verontreinigingen zijn op een klein schaalniveau heterogener verdeeld. Bijvoorbeeld door sedimentatie, resuspensie en hersedimentatie, al dan niet in combinatie met tussentijdse fluctuaties in de waterkwaliteit. Uit onderzoek volgt soms binnen eenzelfde waterpartij een sterk gemêleerd beeld op het grensvlak van de kwaliteitsklassen 'licht-, matig- en sterk verontreinigd'. Het is dan vooral van belang de gemiddelde kwaliteit te kennen van de partij baggerspecie, zoals deze vrijkomt (en wordt toegepast).

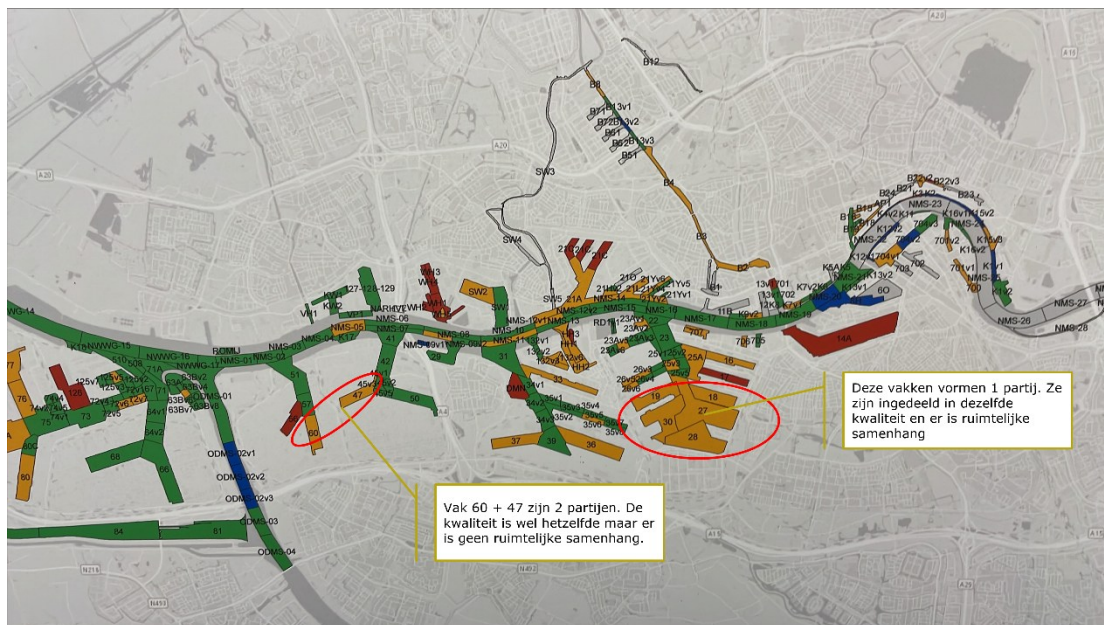
<https://iplo.nl/thema/bodem/regelgeving/hergebruik-bouwstoffen-grond-baggerspecie/milieuverklaring-bodemkwaliteit/grond-baggerspecie-water-bodem/definitie-partij-grond-baggerspecie/>

Het [Besluit bodemkwaliteit \(Bbk\)](#) hanteert in artikel 1, lid 3, de volgende definitie voor een partij grond of baggerspecie:

'een hoeveelheid grond, baggerspecie, mijnsteen of vermengde mijnsteen wordt als een partij aangemerkt als dat materiaal een vergelijkbare aard en samenstelling heeft en een eenheid vormt, die is ontstaan door:

- a. het ontgraven van een hoeveelheid van het materiaal, die van oorsprong in de bodem:
 1. fysiek aaneengesloten is, of
 2. gedeeltelijk onderbroken is en waarbij de onderlinge afstand tussen de niet aaneengesloten hoeveelheden niet meer dan 25 m bedraagt
- b. het ontgraven van een van oorsprong in de bodem niet fysiek aaneengesloten hoeveelheid van dat materiaal, die niet meer dan 25 m³ bedraagt
- c. het bewerken van het materiaal, of
- d. het samenvoegen of splitsen van partijen van het materiaal'

Kenmerk

Figuur 1: voorbeeld partij

LET OP; Indien meerdere vakken vallen in de klasse sterk verontreinigd én als één partij aangemerkt worden (vergelijkbare verontreinigingsaard en een eenheid vormt; Bbk artikel 1, lid 3), dan mag van die partij de gemiddelde concentratie worden bepaald met inachtneming van:

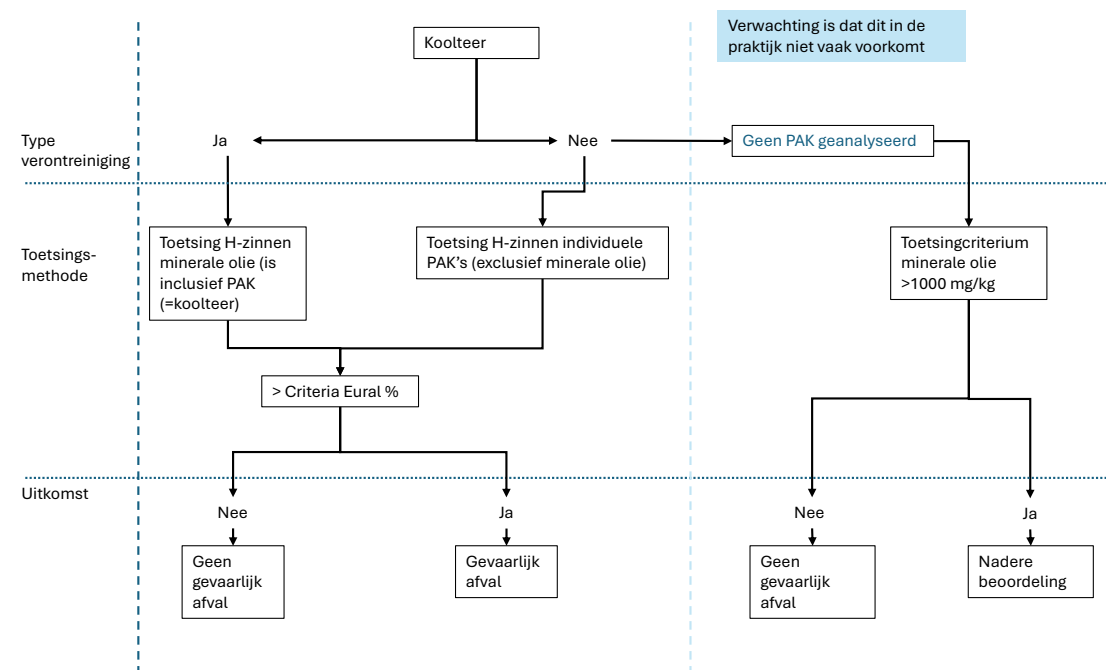
- a. het volume van de individuele vakken; én
- b. het soort verontreiniging.

In de praktijk komt het erop neer dat bij een waterbodemonderzoek (cfm. NEN 5720) een aantal afzonderlijke vakken worden onderzocht en beoordeeld. Vakken mogen alleen worden samengevoegd (en worden toegepast) als de uiteindelijk partij in dezelfde klasse valt. Bij de beoordeling kan een partij dus nooit in een 'schonere' klasse worden ingedeeld dan de kwaliteit van de individuele vakken.

Kenmerk

3.3 Minerale Olie en PAK

Alleen als uit het vooronderzoek blijkt dat minerale olie voorkomt in de vorm van koolteer (CAS 65996-93-2) moet aan de toegekende H-zinnen, namelijk H340, H350, H400 en H410, worden getoetst. In de praktijk bij diffuse verontreinigingen van de waterbodem zal de herkomst van minerale olie (sompameter alkanen C10-C40) en PAK van verschillende bronnen zijn. Minerale olie en PAK worden dan individueel als GA getoetst. Zie paragraaf 4.2.4 Minerale olie en overige som parameters.¹

Figuur 2: toets koolteer Minerale olie en PAK

3.4 Klasse sterk verontreinigd versus GA

Voor baggerspecie is er, in tegenstelling tot grond, geen reinigingsplicht. In het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen (Bssa)² is er in artikel 1 lid 1 voor baggerspecie geen stortverbod. Dit betekent dat alle baggerspecie waar geen toepassing voor is en die is ingedeeld in de klasse sterk verontreinigd voor stort in aanmerking komt. De Eural toets of baggerspecie als GA moet worden geclassificeerd is een op zichzelf staande toets. Hierbij wordt een partij afval (bestaande uit baggerspecie, water en verontreinigde stoffen) getoetst of het wel/geen GA is. Als bij een waterbodemonderzoek de vakken behorende tot een en dezelfde watergang worden ingedeeld in de klasse sterk verontreinigd, dan kan het voorkomen dat één of meerdere vakken worden getoetst als GA. In dat geval is het toegestaan om de gemiddelde concentratie per volume eenheid van alle vakken te toetsen aan de Eural toets.

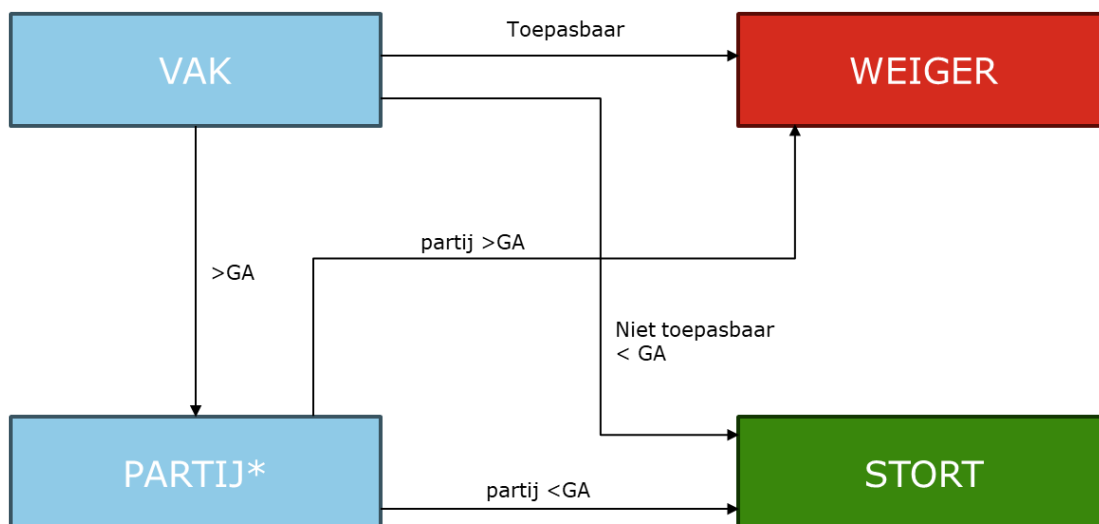
¹ <https://open.rijkswaterstaat.nl/@279283/beoordeling-baggerspecie-afvalstof/>

² wetten.nl - Regeling - Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen - BWBR0009094

Kenmerk

3.5 Stappenplan acceptatie

1. Beoordeel of het vak kan worden toegepast (verspreiden zout/zout toepassen diepe plas etc.);
2. Indien niet toepasbaar én de concentratie is $< GA$ (Euralcode 17.05.06) -> STORTEN Rijksbaggerdepot;
3. Indien meerdere vakken vallen in de klasse sterk verontreinigd én als één partij aangemerkt worden (vergelijkbare verontreinigingsgraad en een eenheid vormt; Bbk artikel 1, lid 3), dan de gemiddelde concentratie -met inachtneming van de grootte van de individuele vakken- van alle vakken toetsen aan de Eural (zie paragraaf 3.5 partijdefinitie);
4. Indien gehele partij $< GA$ (Euralcode 17.05.06) -> STORTEN in Rijksbaggerdepot;
5. Indien gehele partij $> GA$ (Euralcode 17.05.05). Dan de PARTIJ met classificatie GA (Euralcode 17.05.05) afvoeren naar landstortplaats.

*Een hoeveelheid baggerspecie wordt als één partij aangemerkt als dat materiaal een vergelijkbare aard en samenstelling heeft en een eenheid vormt ([Besluit bodemkwaliteit \(Bbk\)](#) artikel 1, lid 3, de definitie voor een partij grond of baggerspecie).

Figuur 3: stroomschema beoordelen acceptatie baggerspecie Rijksdepots

Kenmerk

4 Toekomstige wijziging normstelling EURAL

Ten tijde van het opstellen van de BTF (december 2024) en onderhavige handleiding zijn toekomstige wijzigingen in de normstelling reeds bekend. Onderstaand zijn deze wijzigingen beschreven:

- Decabroomdifenyl-ether C12Br10O
 - Tot 29 december 2025 is de toetswaarde 500 mg/kg
 - Vanaf 30 december 2025 tot en met 29 december 2027: 350 mg/kg of, indien meer, de som van de concentratie van die stoffen indien die stoffen in mengsels of voorwerpen voorkomen, voor de stoffen tetrabroomdifenylether, pentabroomdifenylether, hexabroomdifenylether, heptabroomdifenylether en decabroomdifenylether als uiteengezet in bijlage I, vierde kolom, punt 2;
 - Vanaf 30 december 2027: 200 mg/kg of, indien meer, de som van de concentratie van die stoffen indien die stoffen in mengsels of voorwerpen voorkomen, voor de stoffen tetrabroomdifenylether, pentabroomdifenylether, hexabroomdifenylether, heptabroomdifenylether en decabroomdifenylether als uiteengezet in bijlage I, vierde kolom, punt 2.
- PCDD's/PCDF's
 - De Commissie evalueert die concentratiegrenswaarde en keurt indien passend uiterlijk 30 december 2027 een wetgevingsvoorstel goed ter verlaging van die grenswaarde wanneer een dergelijke verlaging haalbaar is in het licht van de wetenschappelijke en technische vooruitgang.
- Hexabroomcyclododecaan
 - De Commissie evalueert die concentratiegrenswaarde en keurt indien passend uiterlijk op 30 december 2027 een wetgevingsvoorstel goed ter verlaging van die grenswaarde tot ten hoogste 200 mg/kg.